

Buka svuda oko nas

ao gost Akustičnog inženjeringa riječkoga Građevno-projektne zavoda boravio je u Rijeci nedavno predsjednik Međunarodnog komiteta za akustiku UNESCO-a akademik, prof. dr. Felix Kolmer. Budući da je dr. Kolmer i predsjednik Odbora za naučno-tehničku politiku CSSR, počasni član Savjeta saveza udruženja za akustiku Evrope, Amerike, Argentine i Poljske, profesor akustike na Fakultetu filma i televizije Praške akademije muzičkih umjetnosti, te direktor Instituta za ton, sliku i elektroakustiku »VUZORT« iz Praga.

— Ekološki problemi u svijetu nastaju kao posljedica veoma brzog i revolucionarnog razvoja tehnologije — ističe dr. Kolmer — a gotovo sve nove tehnologije donose i mnoge negativnosti, naročito u području ekologije. Među mnogim štetnim posljedicama su oksidi sumpora i dušika što djeluju veoma štetno na šume koje odumiru i to vrlo brzo. Na primjer, u Čehoslovačkoj su neka područja, koja su čak pod zaštitom, za 15 godina ostala potpuno bez šuma. Daljnji oblik ekološkog zagađenja čovjekove sredine je ispuštanje iz industrije velikih količina teških metala koji prodiru u tlo i iz njega, preko poljoprivrednih proizvoda, direktno ili preko životinjskog mesa, u ljudski organizam. A treći način, i to vrlo agresivan, jest zagađenje bukom. Pitanje buke je u socijalističkim zemljama, za razliku od kapitalističkih, zapostavljeno. Buka je, međutim, činilac koji djeluje na najveći dio stanovništva jer prati ljude ne samo na radnom mjestu, već i u njihovim domovima, pa čak i u trenucima razonode i kulturnih doživljaja. Problem buke je vrlo opasan, ali do sada nije izražen brojkama. Na primjer, u Čehoslovačkoj je izračunato da sumporni i dušikovi oksidi godišnje

nanose štetu šumama od 1,5 milijardi kruna. Štete od buke su mnogo veće, ali još nisu izračunate.

● JADRANSKO MORE NAJLJEPŠE NA SVIJETU

● Vjerojatno Vam je poznato što Jugoslavija čini u zaštiti okoline i kako ocjenjujete te aktivnosti?

— I Jugoslavija, kao i sve socijalističke zemlje, zaostaje u rješavanju ekoloških problema, ne toliko kao Čehoslovačka, koja je na pretposljednem mjestu u Evropi, ali ni u Jugoslaviji ekološki uvjeti nisu dobri.

● Očuvanje čistoće Jadranskog mora sigurno je jedan od najvećih ekoloških problema naše zemlje, ali i susjednih zemalja?

— Za mene je Jadransko more najljepše more na svijetu, a to mogu vlastitim iskustvom potvrditi. Takvo more nije ni na Havajima na poznatoj plaži Waikiki, ni u Rio de Janeiru i na slavnoj Copacabani, ni na Indijskom i Tihom oceanu. Jugoslavija mora štiti to more i ne smije dopustiti da bude zagađeno kao što je već zagađeno na zapadnoj, talijanskoj obali. Možda je neumjesno, ali mi Jadran smatramo čehoslovačkim morem na koje najradije dolazimo.

● To je, sigurno, posljedica dugih prijelaznih tradicija naših naroda?

— Da, te veze traju od prvog oslobodilačkog pokreta slavenskih naroda u Austro-Ugarskoj u prošlom stoljeću, preko prvog svjetskog rata, međuratnog razdoblja, drugog svjetskog rata do danas. U tom duhu bile su odgajane međuratne generacije kojima pripadam, prenijeli smo to od naših očeva, a prenosimo i na mlađe generacije do današnjeg vremena.

● No, mogućnosti privredne suradnje sigurno nisu dovoljno iskorištene?

— U svijetu se stvaraju ekonomski moć-

● U socijalističkim zemljama zanemarena briga o očuvanju čovjekove sredine, posebno opasnost od buke ● Čehoslovačka zainteresirana za prometno povezivanje s Rijekom kako bi Jadran postao i ostao njezin izlaz u svijet ● Odatle slab ton u našim i čehoslovačkim filmovima?

ne države čiji je kapital slobodan za investiranje tamo gdje dolazi do ekonomskog vakuuma, a to su zemlje »trećeg svijeta«, ali i SSSR. Naročito sada u vrijeme »perestrojke« jake kapitalističke zemlje traže mogućnosti investiranja svog kapitala u SSSR. Male države ne mogu konkurirati velikim privrednim cjelinama. Da bi bile konkurentne moraju udružiti snage. Tu je prilika za Jugoslaviju i Čehoslovačku.

● PREDNOST CESTI PREKO SLOVENIJE

● Čehoslovačka je jedan od tradicionalnih partnera riječke luke, ali tranzitni promet stagnira?

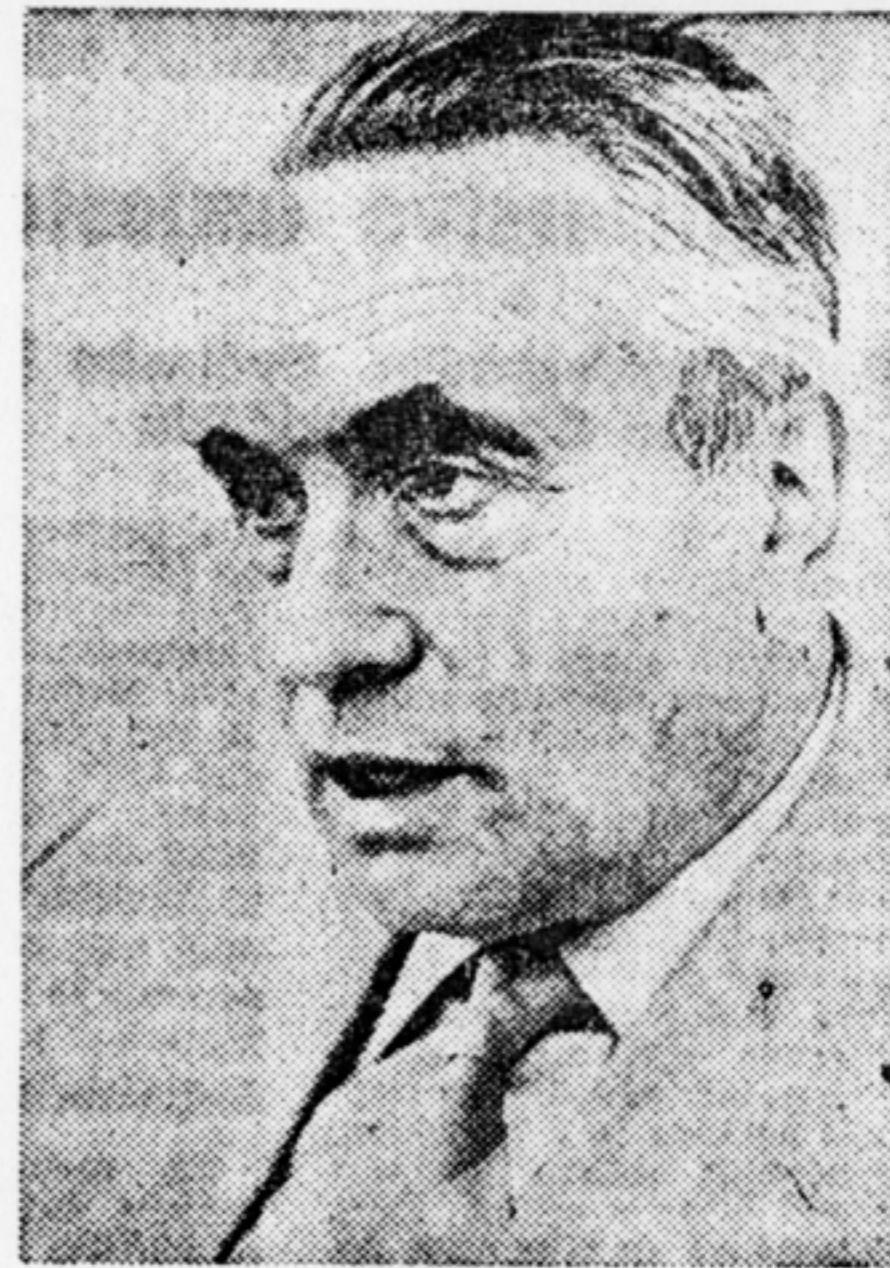
— Mi Rijeku zaista vidimo kao luku Čehoslovačke, ali da bi ona to stvarno bila morat će biti spojena brzom prometnicom s Evropom. Rijeka predstavlja vrata Evrope. Potrebno je izgraditi auto-cestu od Rijeke, preko Ljubljane, tunela kroz Karavanke do Austrije, a preko Austrije Rijeka bi bila povezana i s Njemačkom i cijelom Evropom do Skandinavije.

● A što mislite o pravcu preko Zagreba i Mađarske, o kojem također postoje planovi?

— Za Čehoslovačku bi i to bila pogodnost, ali mi ipak dajemo prednost putu preko Slovenije i Austrije jer je Čehoslovačka svoju mrežu cesta orijentirala prema Austriji.

● SURADNJA SKUSTIČARA

● Konkretna oblika suradnje dviju zemalja jest i suradnja Vašeg Instituta »VUZORT« i Akustičnog inženjeringa riječkog »GPZ«?

— Prve kontakte uspostavili smo prije nekoliko godina, a danas smo stigli dotle da imamo potpisan sporazum o suradnji i proširenju djelovanja Akustičnog inženjeringa u rješavanju akustike kulturnih, sportskih dvorana, svih velikih prostora, od fontana do crkava. S druge strane, mi zastupamo Akustički inženjering u Čehoslovačkoj. Riječani su u području zaštite od buke u Čehoslovačkoj svojom kvalitetom eliminirali konkurenciju velikih tvrtki, kao što su, recimo, »Mannesmann« ili neke švedske tvrtke, u izolaciji velikih izvora buke u željezarama, u industriji kugličnih ležajeva, u drvenoj industriji i drugim pogonima. Ta prisutnost riječkih akustičara u Čehoslovačkoj još će se ovim ugovorom učvrstiti.

Zdenko BEKER